

Підбиваючи підсумок, можна виділити такі важливі моменти.

1. Існує проблема зниження академічної мотивації у іноземних студентів, що вже навчаються, зокрема спостерігається відносно розчарування в якості знань, системі організації процесу навчання, рівня професійної підготовки викладачів, а також матеріальної технічної забезпеченості ВНЗ.
2. Академічна мобільність у сфері вищої освіти вимагає на сьогодні якості і гнучкості освітніх послуг в університеті, зокрема це стосується змісту навчальних планів і організації навчання.
3. Національні та психологічні особливості іноземних студентів суттєво впливають на їхнє навчання, тому адміністрації та професорсько-викладацькому складу необхідно враховувати їх під час спілкування з ними.
4. Особливості організації освітнього процесу для іноземних студентів суттєво впливають на їхню адаптацію і піддаються регулюванню з боку вищого навчального закладу.

УДК 377.5:378:61-054.6-057.87

Петро Сельський, Михайло Корда

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, Тернопіль, Україна

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ
ГРОМАДЯН У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ
І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

Petro Selskyy, Mychaylo Korda

State higher education establishment “I. Horbachevsky Ternopil State Medical University of Ministry of Public Health of Ukraine”

**ORGANIZATION OF UNDERGRADUATE TRAINING OF
FOREIGN CITIZENS IN THE I. HORBACHEVSKY
TERNOPIL STATE MEDICAL UNIVERSITY**

Одним із ключових маркерів подальшого розвитку навчального закладу в напрямку інтеграції у міжнародний освітній простір є збільшення контингенту іноземних студентів та підготовки висококваліфікованих фахівців відповідно до вимог часу. При цьому важливим є дотримання Європейських стандартів і рекомендацій щодо внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах [1]. Для забезпечення можливості

динамічних змін у системі управління навчальним процесом шляхом зворотного зв'язку необхідне використання об'єктивної системи оцінювання якості підготовки лікарів із числа іноземних громадян на всіх етапах [2, 3].

Кількість іноземних громадян, які навчаються в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського, зростає з року в рік. Протягом 2015-2016 навчального року на факультеті іноземних студентів навчалось 1556 студентів із 53 країн. Найбільший контингент студентів (48%) надходить з африканських країн, з американських – 16%, європейських – 15%, країн Азії – 21%. В університеті навчається більше 700 іноземних громадян з Африки, з них 351 – з Нігерії. Другий за величиною контингент – це студенти зі США – 243 особи. Багато навчається студентів з Польщі – 208 осіб.

Організацію додипломної підготовки іноземних громадян здійснює факультет іноземних студентів, до якого належать підготовче відділення для іноземців та осіб без громадянства, навчально-науковий інститут медсестринства та 5 кафедр: внутрішньої медицини № 2, педіатрії № 2, хірургії № 2, акушерства і гінекології № 2 та клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими.

На підготовчому відділенні здійснюється підготовка іноземних громадян для поступлення у вищі навчальні заклади за медико-біологічним напрямом. Додипломна підготовка іноземців відбувається за такими базовими акредитованими спеціальностями (освітньо-кваліфікаційний рівень – спеціаліст): Лікувальна справа (6-річна програма), Стоматологія (5-річна програма) та Фармація (5-річна програма). Підготовка іноземних студентів у навчально-науковому інституті медсестринства (спеціальність – Сестринська справа) відбувається за освітньо-кваліфікаційними рівнями Бакалавр (2-річна та 4-річна програми) і Магістр (2-річна програма). Іноземні студенти навчаються повністю за американськими навчальними програмами. Продовжує розвиватися дистанційна форма підготовки медсестер-бакалаврів. Нині на цій формі навчається 248 іноземних студентів. 146 студентів, які навчалися на дистанційній формі, в тому числі 15 магістрів, отримали дипломи у 2015 році. Це майже на третину більше у порівнянні з попереднім роком. Необхідно зазначити, що випускники дистанційної форми навчання успішно проходять евалуацію дипломів у відповідних агентствах в США, після чого дипломи визнають госпіталі.

Якість підготовки іноземних громадян дала можливість покращити низка упроваджених новітніх технологій навчання [2, 3]: практично-орієнтоване навчання (Z-система), вивчення дисциплін за методикою єдиного дня (на старших курсах) із новою організацією самостійної роботи та розміщенням необхідних навчальних матеріалів на web-порталі, засвоєння практичних навичок за лініями і рівнями з обліком у спеціальному документі – матрикулі, об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ)

та комплексний семестровий тестовий іспит. Застосовано системний і комплексний підхід організації навчального процесу, під час якого впровадження нових навчальних методик реалізовано у тісному взаємозв'язку з інноваціями в оцінюванні знань. Особливе значення для підвищення якості підготовки іноземних студентів має створена система незалежного оцінювання знань. На відміну від подібних систем [4, 5, 6], запропоновано інформаційні моделі бази тестових завдань та тесту, які дозволяють ефективно здійснювати вимірювання із значної кількості модулів теоретичних, фундаментальних медичних та клінічних дисциплін [3]. При цьому використовується спеціальне апаратне та програмне забезпечення для захисту інформації (АС “Тести”). Тестування на комплексному семестровому тестовому іспиті відбувається за стандартизованою схемою для студентів усіх курсів та факультетів університету. При цьому, за результатами зимової сесії 2015-16 навчального року показники успішності іноземців знаходилися на рівні вітчизняних. Так, якісна успішність іноземних студентів-медиків першого курсу на іспиті з медичної хімії складала $(74,7 \pm 3,1)\%$, що суттєво не різнилося ($p < 0,05$) від аналогічного показника $((77,0 \pm 2,7)\%)$ вітчизняних студентів.

На кафедрах факультету іноземних студентів працюють кваліфіковані та досвідчені викладачі, що мають високі рівні володіння англійською мовою та проходять періодичні стажування за кордоном. Це також дало змогу покращити якість підготовки іноземних громадян. Так, у 2014-15 навчальному році англomовні студенти-випускники (спеціальність – Лікувальна справа) склали ліцензійний інтегрований іспит “Крок-2” на 83,8%.

Іноземні студенти беруть активну участь у різноманітних благодійних проектах. Від початку бойових дій в Україні іноземці активно долучаються до допомоги тим, хто захищає східні кордони. Іноземні студенти також беруть участь у роботі Тернопільського благодійного фонду “Карітас”, зокрема, здійснюють медичні обстеження та надають допомогу соціально-незахищеним групам населення.

Висновки. Комплексне застосування новітніх навчальних та оцінювальних методик сприяє суттєвому підвищенню рівня підготовки фахівців з-поміж іноземних громадян шляхом ефективного зворотного зв'язку. Наявність об'єктивної системи оцінювання якості підготовки на всіх етапах забезпечує можливість динамічних змін у системі управління навчальним процесом. Деканату та працівникам факультету іноземних студентів необхідно проводити активну роботу щодо подальшого підвищення якості навчання, вдосконалення студентського самоврядування, здійснювати заходи з адаптації іноземців до нового соціокультурного оточення, ініціювати соціальні та благодійні проекти за участю іноземних громадян.

Література

1. *Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.* – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с.
2. Ковальчук Л. Я. *Впровадження новітніх методик і систем навчального процесу в Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського / Л. Я. Ковальчук // Медична освіта.* – 2009. – № 2. – С. 10–14.
3. Марценюк В.П. *Інформаційна система управління якістю підготовки фахівців у вищій медичній освіті / В.П. Марценюк, П. Р. Сельський.* – Тернопіль : ТДМУ. – 2015. – 312 с.
4. Булах І. Є. *Створюємо якісний тест : навч. посіб. / І. Є. Булах, М. Р. Мруга.* – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.
5. Epstein R.M. *Assessment in Medical Education / R.M. Epstein // The New England Journal of Medicine.* – 2007. – № 1 . – P. 356 – 387.
6. *Досвід Віденського медичного університету в реформуванні системи освіти. Перспективи співпраці / За ред. Л.Я. Ковальчука.* – Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 290 с.